

Marjan van Marle

Casanova op Patmos

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

*Wer kennt sich selbst? Wer weiss was er
vermag?*

PROLOOG

Het meisje had de condoleances in ontvangst genomen terwijl ze tussen haar vader en zijn oudste broer instond. Bekenden en minder bekenden, familie en vrienden, zijn dispuutgenoten, háár jaarclub, ze waren allemaal langs geschuifeld in een eindeloos lijkende rij. Ze hadden haar de hand gedrukt, soms een arm om haar heen geslagen, woorden van troost gefluisterd, een formeel klinkend ‘gecondoleerd’ laten horen. Men had haar sterkte gewenst en kracht en laten weten dat ze altijd op hen - dat waren haar jaarclubgenoten geweest - kon rekenen. “We zijn er voor jou...” hadden ze gezegd. Ze had het gehoord maar het was niet echt tot haar doorgedrongen. Dat kwam door de pillen die ze had geslikt. Ze hadden een soort van doffe berusting teweeggebracht. Ze had het gevoel alsof ze onder een glazen stolp zat. Afgesneden van de buitenwereld.

“Dat hoeft toch niet hè, alsjebliedt niet”, had ze bijna gesmeekt. Maar daar hadden ze geen oor naar gehad. Geen van allen. Haar ouders,

zelfs zijn broers en háár zus vonden dat ze bij het afscheid van Harold moest zijn. Hoe moeilijk het ook was.

“Denk eens aan zijn familie die staat er toch ook...” hield haar moeder haar voor die net op het punt had gestaan naar de kapper te gaan. Ook op de begrafenis van haar aanstaande schoonzoon, de man met wie haar dochter, als het lot anders had beschikt, zou zijn getrouwd, wilde ze er representatief uitzien. Zo was ze nu eenmaal. Na deze opmerking had de dochter nog een oxazepam ingenomen. In gedachte noemde ze het de ‘onverschilligheidspil’.

Verschillende mensen, vrienden, studiegenoten, de aanvoerder van het hockeyteam, zijn aanstaande schoonvader, hadden tijdens de uitvaartplechtigheid van Harold gesproken. Legde de ene spreker meer de nadruk op de warme persoonlijkheid van de overledene, roemde een ander vooral zijn sportiviteit, en had zijn aanstaande schoonvader in zijn toespraak met name de tomeloze inzet, werklust en ambitie van de jonge chirurg in spe belicht, over één ding waren de sprekers unaniem: Harold’s dood was niet alleen volkomen onverwacht geweest maar ook niet te bevatten. Voor niemand. Hoe had het kunnen gebeuren? Een gezonde, jonge

vent, een sportman bovendien, die aan de vooravond van zijn huwelijk tijdens een feest ten huize van zijn schoonouders in het zwembad verdronk...?

Onbegrijpelijk, wreed, een noodlottige samenloop van omstandigheden...

't Was mistig, winters en windstil geweest. Knerpend grind, hier en daar ritselend blad, in de grijzige lucht een overtrekkende vlucht wilde ganzen. Zacht gekuch, een gefluisterd woord. Verder was het vooral een zwijgende stoet die de kist, gedragen door zes vrienden van Harold, volgde. Het meisje had vlak achter de kist gelopen. Alleen. Voor de anderen uit. Met in haar handen, die blauwrood van de kou waren, een bosje witte rozen.

Bijna alsof het op commando was, had de stoet zich ontbonden en zich in een halve cirkel rond het vers gedolven graf opgesteld.

“Mag ik u verzoeken...?” ze was naar voren gestapt, en terwijl de dragers de kist lieten zakken, had ze er de rozen opgelegd. Ze had zich gebukt, een handje zand geschept, en dit over de kist, die langzaam in de diepte verdween, uitgestrooid. Toen had ze zich omgedraaid en was richting aula gelopen. Intussen had zich

weer een rij gevormd van mensen die Harold nog een laatste groet wilde brengen, voordat de kist in de aarde zou zijn verdwenen.

Coming events cast their shadows before...

HOOFDSTUK I

Het was half acht die 21ste december toen ik mijn auto parkeerde voor het flatgebouw waar ik al weer jaren woon. Een maanloze avond was het en uit een bijna inktzwarte hemel viel natte sneeuw. Van die grote, trage vlokken die nergens toedienen maar je alleen maar kil en koud maken. Ik twijfelde of ik het kerstpakket, dat ook dit jaar weer door de directie van het ziekenhuis aan het personeel was uitgereikt, in de auto zou laten liggen of toch maar mee naar binnen zou nemen. Eigenlijk had ik geen zin om met zo'n pakket door dit weer te zeulen, aan de andere kant was ik ook, tegen beter weten in, zo nieuwsgierig naar de inhoud dat ik mezelf ervan overtuigde dat het in wezen maar een kleine moeite was en dat je met dit weer sowieso nat werd.

Terwijl ik moeizaam het pakket uit de kofferbak tilde en mijn autosleutels in mijn mond geklemd hield, zag ik in het gelige licht van een straatlantaarn mijn bovenbuurman met zijn hondje door de natte vlokken langs schuifelen.

Philip heet hij, maar ik noem hem meneer Dubois. Hij is homo.

We zijn hier allebei tegelijkertijd komen wonen. Lang geleden, op een bloedhete dag in augustus. Het gras van de aanpalende plantsoenen was geel, op de uitgedroogde aarde in de perken lagen rozenblaadjes in verschillende staat van ontbinding. De flat die toen nog een vrij uitzicht bood, had naar nieuw geroken, naar cement, verf, hout... In die tijd werkte Philip Dubois als bedrijfsleider in een herenmodezaak. Nu niet meer. De zaak is overgenomen door een grote keten. Hij is met vervroegd pensioen gegaan. Tenminste dat heeft mij verteld maar ik vermoed dat-ie ziek is.

Net als ik met mijn elleboog de klep van de kofferbak dichtdruk, zie ik, hoe in de alsmaar dichter wordende vlokkenregen, Dubois' rechterarm traag omhoog komt.

Terwijl hij voor de auto langs loopt, hoor ik hem 'prettige dagen' zeggen.

Met het pakket geklemd tussen mijn handen en de sleutels in mijn mond, kan ik niet veel meer dan iets teruggrommen dat erop lijkt.

"Prettige dagen, fijne kerst, een goed einde..." Ja, dat heb ik vandaag wel genoeg gehoord. Dat weet Dubois toch ook. Hij is net als

ik alleen.

Met nog altijd de sleutels in mijn mond loop ik met het pakket naar de flat. Terwijl natte vlokken mijn feestelijk geföhnde hoofd - gisteren speciaal voor de kerstborrel naar de kapper geweest - langzaam maar zeker ruïneren.

Poesjkin, mijn inmiddels bejaarde rode kater die kwam aanlopen toen ik hier net woonde, strijkt, terwijl hij klagelijk miauwt, langs m'n benen. De radio staat nog aan. Dat doe ik altijd in deze tijd van het jaar. Meestal Radio 4. De klassieke zender. Maar eigenlijk maakt het niet uit. Als er maar geluid uit komt. Stemmen, muziek... dan voelt Poesjkin zich niet zo alleen op die lange, donkere dagen wanneer het al om vier uur gaat schemeren.

In het voorjaar en de zomer hoeft dat allemaal niet. Dan gaat hij, hoewel hij gecastreerd is, op avontuur en leidt een leven waar ik geen weet van heb.

In deze maanden laat ik ook altijd een lichtje branden. Dat doe ik zowel voor mezelf als voor Poesjkin. Ik heb er een hekel aan om in een donker huis thuis te komen.

Op de keukentafel zet ik het kerstpakket neer, op de tafel in de huiskamer staat het enige

kerstachtige in huis. Een stukje dat ik, in een bui van quasi knussigheid, uit de supermarkt heb meegenomen. Een rood aardewerken bakje gevuld met oasis waarin een kaars, wat conifeer, dennengroen en takjes met rode bessen zijn gestoken. Hypericum heten ze, geloof ik, of skimmia. Nou ja, het doet er ook niet toe.

Het is in ieder geval makkelijker dan een boom neerzetten, optuigen en weer aftuigen. Zoals ik ooit in deze flat nog wel eens heb gedaan. Het zal trouwens maar één, hooguit twee keer zijn geweest. Waarschijnlijk die keer dat Louise, mijn zus, met Henri, haar man, en hun twee kinderen aan de kerstdis aanschoven. Hoewel ik het niet meer helemaal zeker weet, was het de eerste keer dat ik mijn familie met kerst te eten had. Wat ik wel zeker weet, is dat het gelijk ook de laatste keer was. Ik had mooie wijnen ingekocht, daar houd ik zelf ook van. Een Meursault voor bij het voorgerecht. Plakjes gerookte zalm had ik, geloof ik, met mierikswortel en toast. Niks bijzonders natuurlijk maar het kon er mee door, dacht ik. Dat vond ik ook van het hoofdgerecht. Reebiefstukjes met cranberrysaus uit een potje, spruitjes en aardappelpuree. Een Talbot erbij... Ik bedoel maar, zo slecht was het toch allemaal niet. Maar er

kon geen complimentje af. De kinderen lustten de spruitjes niet. Sterre, mijn nichtje, liet weten dat ze het toetje, ijs met warme kersen, een echt van der Valktoetje vond. En Henri bediende zich ongevraagd van de Talbot, nadat hij eerst de helft van de fles Meursault had leeggedronken en Louise vroeg alleen maar of de aardappelpuree zelfgemaakt was of kant-en-klaar gekocht en enkel in de magnetron opgewarmd hoefde te worden.

“Wat denk je?” had ik haar gevraagd.

“Dat laatste natuurlijk,” was haar antwoord geweest.

“Nou,” reageerde ik geprikkeld, “dan had je het ook niet hoeven vragen.”

Wat Louise weer de opmerking ontlokte dat ik, net als vroeger, niet tegen de minste vorm van kritiek kon. “En”, benadrukte ze, “het was niet eens kritiek geweest... Ik vond die puree alleen zo lekker luchtig en smakelijk dat ik me afvroeg...”

“Hoe jouw zus die bij wijze van spreken nog geen ei kan bakken, het fenomeen kookclub alleen van horen zeggen kent en niet geabonneerd is op *Good Food*, zo’n puree zou kunnen maken...”

“Tut, tut, dames”, was mijn zwager tussen-